

Handlingsplan för breddad rekrytering 2025–2028

Karlstads universitet

Inledning

Arbete med breddad rekrytering till högskolor och universitet är viktigt utifrån flera aspekter. Breddad rekrytering innebär att visa högre utbildning som en möjlighet för alla, oavsett bakgrund eller socioekonomisk status, och bidrar till att minska klyftor i samhället. Högre utbildning har en central betydelse för samhällets välfärd, tillväxt och utveckling. Tillgång till utbildning medför att individer har större potential att komma in på arbetsmarknaden och därmed bidra till samhället genom sin kunskap och kompetens.

Aktivt arbete för att attrahera och välkomna studenter från olika bakgrunder skapar mångfald vilket in sin tur genererar inkluderande studiemiljöer där studenter med olika perspektiv och erfarenheter kan mötas. Representation, inkludering och en diversifierad kunskapsbas är viktiga grundstenar för att stärka både samhällsutvecklingen och för att möjliggöra delaktighet och ansvarstagande i det demokratiska samhället. Breddad rekrytering är en investering i såväl individens som samhällets framtid och ingår i lärosätets uppdrag enligt högskolelagen.

Denna handlingsplan listar aktiviteter som görs inom ramen för breddad rekrytering på Karlstads universitet. Uppdragen sker inom ramen för ordinarie verksamhet, aktiviteter dokumenteras och följs upp via planeringsverktyget Stratsys.

Kommunikationsavdelningen har samordningsansvar för handlingsplanen.

Beslut:	132/24	Dnr:	C2024/912	Ersätter:	-	Dnr:	-
Giltighet fr.o.m:	2024-12-16	t.o.m:	Tills vidare	Handläggare:	Fredrika Swenson		

Innehållsförteckning

Inledning	1
2. Bakgrund	4
3. Vad menar vi med breddad rekrytering?	4
3.1 Lokal tolkning av begreppet breddad rekrytering	4
4. Koppling till övriga planer på Karlstads universitet	5
5. Studentpopulationen på Karlstads universitet	5
5.1 Könsfördelning på Karlstads universitet	6
Forskarutbildning	6
5.2 Akademisk bakgrund	6
6. Omvärldsanalys målgrupp – regionalt och nationellt	7
6.2 Nationellt	8
7. Målgrupper och målpuppfyllelse samt ansvar för arbetet med breddad rekrytering 2025–2028	9
7.1 Målgrupper och målpuppfyllelse	9
7.2 Ansvar för breddad rekrytering	10
8. Aktiviteter inom ramen för breddad rekrytering 2025–2028	10
8.1 Ett tillgängligt universitet – utbildningar och vägar in	10
Collegeåret	10
Distansutbildning och lärcentra	10
VAL-projektet, validering av kompetens	11
Forskarutbildning	11
Uppdragsutbildning	11
8.2 Övergripande satsningar inom ramen för breddad rekrytering	12
8.3 Samverkan och nätverk	12
SYV-nätverk och lärarnätverk	13
Otraditionella studieval	13
8.4 Information och kommunikation	14
Webb kau.se och kau.se/student	14
Personliga möten, mässor och skolbesök	14
Sociala medier	15
Nyhetsbrev	15
Välkommandet	15
ForskarFredag	15
Intern information och spridning av "best practice"	16
9. Avslutning	16
BILAGA: Aktiviteter i handlingsplan för breddad rekrytering 2025–2028	17
Collegeåret	17

Distansutbildning och lärcentra	17
VAL-projektet, validering av kompetens.....	18
Forskarutbildning.....	18
Uppdragsutbildning	19
8.2 Övergripande satsningar inom ramen för breddad rekrytering	20
Statistik och analys av studentpopulationen.....	20
8.3 Samverkan och nätverk	21
Näktergalen.....	21
Partnerskap med projektet Arbetsmarknadskunskap.....	21
SYV-nätverk och lärarnätverk.....	22
Include-nätverket.....	22
Otraditionella studieval	23
Teknikerjakten	23
8.4 Information och kommunikation.....	24
Webb kau.se och kau.se/student.....	24
Personliga möten, mässor och skolbesök	24
Studentambassadörer	25
Nyhetsbrev	25
Välkommandet.....	26
ForskarFredag	26

2. Bakgrund

Övergripande mål för universitetens och högskolornas verksamhet finns i högskolelagen och högskoleförordningen (1993:100). Universitet och högskolor ska aktivt främja och bredda rekryteringen till utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

I högskolelagen (1992:1434) står att:

- *"Högskolorna ska i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa*
- *"I högskolornas verksamhet ska jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas"*
- *"Högskolorna ska också aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan".*

3. Vad menar vi med breddad rekrytering?

I propositionen *Den öppna högskolan* (Prop. 2001/02:15) handlar breddad rekrytering om åtgärder som syftar till att öka mångfalden samt minska den sociala snedrekryteringen. Den öppna högskolan välkomnar alla oavsett bakgrund, etnisk tillhörighet, bostadsort, könstillhörighet eller funktionshinder. Den mångfald som finns i samhället bör avspeglas i högskolan. Breddad rekrytering handlar med andra ord om ett arbete som ska öka jämlikheten för samhällets medborgare genom att rekrytera underrepresenterade grupper till högskolan.

I propositionen konstateras även att det finns en rad faktorer som påverkar en persons inställning till högre utbildning under uppväxtåren och i vuxen ålder. Till dessa faktorer kan räknas intresse för studier, betyg, resultat på högskoleprov, föräldrarnas sociala bakgrund och utbildningsnivå, kamraternas val, tillgång till studie- och yrkesvägledning, arbetsförmedlingens insatser, alternativa utbildningsvägar, rekryteringsåtgärder, högskolans tillgänglighet och bemötande, studiestödets utformning med mera.

3.1 Lokal tolkning av begreppet breddad rekrytering

- Karlstads universitet definierar breddad rekrytering som *"planerade och systematiska åtgärder för att rekrytera studenter från underrepresenterade grupper i syfte att öka deras andel. Karlstads universitet ska arbeta för att den mångfald som finns i samhället ska avspeglas på universitetet och att alla personer, oavsett könstillhörighet, utländsk eller social bakgrund ska känna sig välkomna att söka och påbörja en högskoleutbildning".*

När UKÄ under 2022 genomförde tematiska analyser av lärosätenas arbete med breddad rekrytering konstaterade bedömgruppen att lärosäten ökar sin möjlighet att lyckas med uppdrag inom breddad rekrytering om de grundar beslut om strategier, aktiviteter och uppföljning på sina särskilda förutsättningar. I denna handlingsplan redovisas Karlstads universitets särskilda förutsättningar under avsnittet *Studentpopulationen på Karlstads universitet*.

4. Koppling till övriga planer på Karlstads universitet

I universitetets strategiarbete "Vision och strategi 2030" lyfts bland annat följande mål; "Våra studenter och anställda utvecklar kunskap och kompetens som berikar individen och bidrar till ett hållbart samhälle" samt "En välkomnande närhet och tillit utmärker Karlstads universitet. Vi står alltid för ett demokratiskt synsätt, jämställdhet och mångfald". Ett av universitetets strategiska mål för 2023–2025 är att systematiskt verka för en social, ekonomisk och miljömässigt hållbar samhällsutveckling. Dessa mål kopplar tydligt till såväl det statliga uppdraget som universitet och högskolor har inom breddad rekrytering som till universitetets egen tolkning av uppdraget, samt varumärkets budskap om samhällsviktig kunskap och närhet.

I denna handlingsplan, som är en del av universitetets övergripande studentrekryteringsstrategi, ingår enbart aktiviteter inom ramen för breddad rekrytering. Uppdrag inom breddat deltagande är sedan 2024 integrerade i planen för universitets tillgänglighetsarbete. Denna plan hanterar studenters förutsättning för att fullfölja sin utbildning.

5. Studentpopulationen på Karlstads universitet

Varje år, i november, genomförs en studenträkning på Karlstads universitet och i november 2024 såg studentpopulationen ut som följer:

- Kvinnor i tydlig majoritet (64 %).
- 51% av studenterna studerar på campus, övriga (49 %) studerar, helt eller delvis, på distans.
- Medelåldern ligger på 30,3 år.

Sett över de senaste tio åren har studentpopulationen vid Karlstads universitet stadigt blivit äldre. Höstterminen 2024 är medelåldern bland studenterna 30,3 år. Det finns en skillnad i genomsnittsålder mellan könen, då kvinnorna i medeltal är närmare tre år äldre än männen (medelålder på 31,3 respektive 28,6 år).

5.1 Könsfördelning på Karlstads universitet

För enskilda utbildningar är könsfördelningen bland programnybörjarna i flera fall väldigt ojämn. Exempelvis var andelen kvinnor (vid studenträkningen i november 2023) över 90 procent på utbildningarna till förskollärare och grundlärare, medan andelen män överstiger 90 procent på civilingenjörsprogrammen i datateknik respektive maskinteknik, högskoleingenjörsprogrammet i elektroteknik samt kandidatprogrammet i datateknik. Den ojämna fördelningen mellan kvinnor och män tenderar att förstärkas ju längre studierna fortgår. År 2022 var exempelvis 63 procent av universitetets samlade studentvolym kvinnor och av examina utfärdades 69 procent till kvinnor.

I antagningsomgången för HT24 fanns förstahandssökande till 76 program, varav 47 st program hade minst 20 förstahandssökande (i tid). Ser man på könsfördelningen bland sökanden till dessa 47 program finner man följande:

- 21 program var "kvinnodominerade" (> 60 % kvinnor)
- 11 program var "neutrala" (40–60 % kvinnor/män)
- 15 program var "mansdominerade" (> 60 % män)

Forskarutbildning

Av 239 forskarstuderande på Karlstads universitet är 57% kvinnor respektive 43% män. Under kalenderåret 2023 antog universitetet 29 personer, varav 15 kvinnor och 14 män, till utbildning på forskarnivå. Sedan universitetsstarten år 1999 har sammanlagt 1 063 personer, varav 566 kvinnor och 497 män, antagits till utbildning på forskarnivå med inriktning mot doktors- eller licentiatexamen.

5.2 Akademisk bakgrund

Av de studenter, på Karlstads universitet, som var högskolenybörjare vid starten läsåret 2022/2023 hade 56,8 % föräldrar med en eftergymnasial utbildning. Ca 25 % av samma grupp studenter hade föräldrar vars högsta utbildningsnivå var förgymnasial alternativt 2-årig gymnasial utbildning.¹ Dessa andelar har varit relativt konstanta sedan läsåret 2018/2019.

Vad gäller studenter med utländsk bakgrund, bland högskolenybörjare under 65 år, på Karlstads universitet så har den andelen ökat från 13,4% år läsåret 2012–2013 till 26,2% läsåret 2022/2023.²

Information och statistik om studentpopulationens geografiska bakgrund är i nuläget begränsad. I handlingsplanen ingår aktivitet vars syfte är att redogöra för denna faktor.

1 Källa: SCB

2 Källa: UKÄ

6. Omvärldsanalys målgrupp – regionalt och nationellt

6.1 Regionalt

Andelen personer i Värmland som påbörjat högskolestudier inom tre år efter gymnasiet ligger, enligt SCB, i snitt på 40 % (examensår mellan 2018–2020). Rikssnittet för samma grupp ligger på närmare 50%. Därmed kan konstateras att den region som Karlstads universitet verkar inom har en lägre övergång till högre studier än rikssnittet. Inom Värmland skiljer det sig en hel del mellan kommunerna och där ligger Karlstad i topp med 52% medan Forshaga och Årjäng båda ligger på 22 % övergång till högre studier inom tre år från gymnasieexamen.³ Dessa siffror pekar på behovet av att stärka den breddade rekryteringen till högre studier inom regionen.

Tittar man kommunvis och utgår från kön så uppvisar ett antal värmländska kommuner en stor skillnad i andel kvinnor respektive män som går vidare till högre studier. Exempelvis Munkfors kommun där ca 78 % av kvinnorna respektive 0% av männen hade påbörjat studier inom tre år från sin gymnasieexamen läsåret 2019/2020. Även i kommuner som Kristinehamn, Eda, Hagfors finns stor skillnad mellan könen vad gäller andel som påbörjat studier inom tre år från sin gymnasieexamen läsåret 2019/2020. (Kristinehamn 57,6 % kvinnor respektive 28,3% män, Eda 54,3% kvinnor respektive 13,8% män samt Hagfors 57,2% kvinnor respektive 28,6% män.)⁴

År 2022 genomförde Region Värmland en kartläggning av den värmländska kompetensförsörjningen och där konstateras att det är viktigt att sysselsättningsgraden i länet höjs för att möta den demografiska utvecklingen. *”... länet har också en lägre andel invånare med eftergymnasial utbildning än övriga landet, och här ser vi att det är männen som halkar efter allt mer. Att flickor och pojkar i stor utsträckning väljer olika ämnesinriktning på gymnasiet är ett mönster som i förlängningen överförs till arbetsmarknaden, och Värmland har en av de mest könssegregerade arbetsmarknaderna i Sverige.”*

I kartläggningen påtalas även vikten av nära samarbete med både gymnasium och universitet. En faktor som anses vara avgörande, för att säkra länets kompetensförsörjning, är att en större andel av befolkningen slutför sin gymnasieutbildning och att fler går vidare till högre utbildning. Ett positivt konstaterande görs kring att Värmland har goda förutsättningar i det här avseendet då 87 procent av de värmländska eleverna gick ur grundskolan med gymnasiebehörighet läsåret 2020/21, vilket är något högre än riksgenomsnittet (86 %) och innebär en ökning med två procentenheter jämfört med 2018/19.

³ Statistik från SCB

⁴ Statistik från SCB

Vidare fastställs att under lång tid har en växande majoritet av eleverna valt högskoleförberedande program men i Värmland har 36 procent fortfarande inte börjat läsa vid högskola tre år efter sin examen, en klart högre andel än rikets 30 procent.⁵

6.2 Nationellt

I Ungdomsbarometerens (UB) Högskolerapport för 2024 lyfts de senaste årens utveckling vad gäller killars minskande studieintresse. Ungdomsbarometern konstaterar att tidigare genomförda analyser inom ramen för breddad rekrytering fokuserat på frågor såsom: *"Hur når vi unga med icke-akademisk bakgrund och utländsk bakgrund?"* eller *"Hur får vi fler tjejer att välja tekniska utbildningar?"* men att utvecklingen som skett nu snarare leder till frågan *"Var är killarna någonstans?"*. En växande grupp killar anger att de inte tycker det lönar sig ekonomiskt att studera vidare vilket också har bäring i det faktum att högskolepremien⁶ har förändrats olika för tjejer respektive killar. Den har minskat för män under hela 2000-talet, medan den å andra sidan har ökat för kvinnor under 2010-talet.⁷

I Högskolerapporten 2024 redovisas även en minskande kännedom bland 15–24-åringar vad gäller antalet olika lärosäten, något som kan tänkas påverka övergången till högre studier enligt Ungdomsbarometern. Rapporten lyfter också att ett lärosätes hemsida är, enligt 15–24-åringar, den överlägset viktigaste kanalen för att få information om utbildning.

I Livslångt lärande-barometern konstateras att ju äldre man är, desto mer ökar sannolikheten att man skulle söka sig till en distansutbildning och en yrkeshögskoleutbildning.⁸

I den tematiska utvärderingen *Universitets och högskolors arbete med att främja och bredda rekryteringen till högre utbildning del 1* från 2022 konstaterar UKÄ att ungas sociala bakgrund, dit föräldrars utbildningsnivå räknas, har mycket stor betydelse för om de går vidare till högre studier. Denna bakgrundsfaktor leder till betydligt större skillnader i övergång till studier, än de som finns mellan kön och personer av olika nationell bakgrund. Övergången till högskolestudier är högst bland de som har en förälder med forskarutbildning (83 procent) och lägst bland de vars högst utbildade förälder har förgymnasial utbildning (23 procent).

⁵ <https://www.regionvarmland.se/regionvarmland/utveckling-tillvaxt/regional-utveckling/kompetensforsorjning/kartlaggning-av-kompetensforsorjningen>

⁶ Förklaring: Högskolepremien visar förenklat hur mycket mer i procent högskoleutbildade har i månadslön jämfört med gymnasieutbildade. Källa: <https://www.saco.se/opinion-fakta/sacos-rapporter/2023/utbildningspremier-for-kvinnor-och-man-under-2000-talet/>

⁷ Ungdomsbarometern; Högskolerapporten 2024

⁸ Ungdomsbarometern; Livslångt lärande barometern 2021

7. Målgrupper och måluppfyllelse samt ansvar för arbetet med breddad rekrytering 2025–2028

7.1 Målgrupper och måluppfyllelse

I den tematiska utvärderingen *Universitets och högskolors arbete med att främja och bredda rekryteringen till högre utbildning del 1* som UKÄ genomförde 2022 görs följande indelning av kategorier för underrepresenterade grupper bland studenter på svenska lärosäten;

- kön
- nationell bakgrund
- social bakgrund
- geografisk bakgrund, det vill säga var i landet de är födda.

Social bakgrund innefattar föräldrars utbildningsnivå. Denna handlingsplan kommer att ta avstamp från ovan nämnda kategorier i de fall då dessa är möjliga att mäta och följa upp. I de fall det är relevant kan ytterligare målgruppsfaktorer kopplas till aktiviteter inom breddad rekrytering.

Flera av handlingsplanens aktiviteter har målsättningar som snarare ska ses som kvalitativa än kvantitativa, och resultaten är svåra att mäta och följa upp inom ramen för handlingsplanens tidsspann. Det kan till exempel handla om aktiviteter vars främsta syfte är att skapa långsiktig attitydförändring.

I vissa fall kan en aktivitets måluppfyllelse, utifrån definierade målgrupper, inte vara möjlig att mäta och följa upp på grund av dataskyddsförordningen GDPR. Det kan till exempel handla om sexuell läggning, funktionsnedsättning och religionsuppfattning. Då får aktivitetens mål snarare ses som en del av lärosätets värdegrundsarbete och hur vi vill uppfattas av potentiella studenter. Exempel på det kan vara att studenter och personal med olika typer av kulturell bakgrund, kön et cetera finns representerade exempelvis i bilder, marknadsföring och alumnporträtt. Därutöver ska tilläggas att vad som utgör underrepresenterade grupper inom ett utbildningsområde och ämne inte behöver vara detsamma i andra områden och ämnen. Olika bakgrundsfaktorer ges därför olika betydelse för att uppnå breddad rekrytering inom olika områden.

I tidigare nämnda tematiska utvärdering rekommenderar UKÄ att lärosätena bör, oavsett utbildning, öka sina aktiviteter för att motverka könsbundna studie- och yrkesval samt arbeta för att öka andelen manliga studenter till kvinnodominerande utbildningar och kvinnliga studenter till mansdominerade utbildningar.

7.2 Ansvar för breddad rekrytering

För att lyckas med uppdraget breddad rekrytering behövs samverkan såväl inom som utanför universitetet. Det innebär att vi har gemensamma insatser på såväl universitetsnivå som på fakultets- och institutionsnivå. I denna handlingsplan finns information om ansvarig avdelning/funktion/fakultet kopplat till respektive aktivitet.

8. Aktiviteter inom ramen för breddad rekrytering 2025–2028

Arbete och aktiviteter som görs inom ramen för breddad rekrytering på Karlstads universitet är indelade i följande områden:

- Ett tillgängligt universitet – utbildningar och vägar in
- Övergripande satsningar inom ramen för breddad rekrytering
- Samverkan och nätverk
- Information och kommunikation

Till varje aktivitet kopplas information om målgrupp, ansvarig, målsättning och uppföljning samt tid för genomförande. Aktiviteter redovisas i bilaga.

8.1 Ett tillgängligt universitet – utbildningar och vägar in

För att bredda rekryteringen och möjliggöra högre studier för fler erbjuder Karlstads universitet flera olika vägar in till utbildning.

Collegeåret

Collegeåret fungerar som en bro mellan gymnasiet och universitetet och vänder sig till dem som behöver komplettera eller uppdatera delar av sin behörighet och som kanske tvekat att ta steget till högre studier. Ett antal utbildningsplatser på program vid Karlstads universitet reserveras för dem som fullföljt Collegeåret med godkänt resultat.

Naturvetenskapligt basår och naturvetenskaplig bastermin

Basåret innebär en möjlighet för potentiella studenter att komplettera sin behörighet och öka kompetensen inom de tekniska och naturvetenskapliga ämnena. Basåret är ett förberedande högskoleår som ger behörighet till ingenjörsutbildningar och naturvetenskapliga program på universitetet.

Distansutbildning och lärcentra

Distansutbildning är en möjlighet för studieintresserade som av olika anledningar inte vill eller kan flytta, men som vill vidareutbilda sig. Distansutbildningar har ökat kraftigt i omfattning och utgör idag en betydande del av universitetets utbildningsvolym. De gör universitetet mer

tillgängligt och möjliggör för nya grupper att få tillgång till högre utbildning vilket bidrar till ökad mångfald och jämställdhet.

Läroutbildningen samverkar med lärocentra runt om i landet, vilket har bidragit till att uppnå målen med den "öppna högskolan". Lokala lärocentra spelar en viktig roll för att skapa samhörighet och ge distansstudenter en mötes- och studieplats.

VAL-projektet, validering av kompetens

VAL-projektet är ett regeringsuppdrag som vänder sig till personer som är verksamma som lärare eller förskollärare men saknar behörighetsgivande examen. Genom validering av reell kompetens och tillgodoräknande av tidigare studier genomför studenter en kompletterande utbildning för att uppnå lärobehörighet i skolan och förskolan.

Forskarutbildning

HR-avdelningen har arbetat fram ett stöd för kompetensbaserad rekrytering, som även omfattar doktorander. På universitetets intranät finns ett kompetensbibliotek och frågebatteri, rekryteringshandbok, checklista och mall för doktorandansökan som stöd i rekryteringsprocessen. Dessa verktyg möjliggör att alla kandidater behandlas så likvärdigt som möjligt vilket underlättar vid jämförande och bedömning av kandidater samt undviker diskriminering.

Utbildning på forskarnivå lyfts i större utsträckning vid arbetsmarknadsdagar för studenter för att visa på möjligheten till en akademisk karriär och vad det innebär. I marknadsföring och information ska det finnas variation och bredd bland dem som företräder forskarutbildningen för att skapa förebilder som inte står för stereotypa utbildnings- och yrkesval.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning är kompetensutveckling för yrkesverksamma där arbetsgivaren står för finansieringen av utbildningen. Uppdragsutbildning är en viktig del i universitetets samverkansuppgift som stärker grundutbildning och forskning, samt har i uppgift att öka insikterna om omvärldens behov av utbildning och kunskap.

En arbetsgivare kan köpa en skräddarsydd utbildning (kurs eller program) för sin personal eller låta sin anställda gå en öppen utbildning där deltagare från flera olika arbetsgivare läser utbildningen tillsammans. Detta gör att deltagare från olika miljöer och erfarenheter skapar nätverk och kompetensutvecklar sig. Vägen via en uppdragsutbildning kan vara första kontakten med högskolestudier eftersom det inte krävs högskolebehörighet för att gå en uppdragsutbildning.

Det finns flera former av uppdragsutbildning vilket gör att universitetet når ut till många olika

branscher, nationellt och internationellt, och både till studieovana och studievana arbetstagare. Årligen deltar cirka 2 000 deltagare (arbetstagare) i uppdragsutbildning.

8.2 Övergripande satsningar inom ramen för breddad rekrytering

Inom ramen för denna handlingsplan föreslås följande övergripande aktiviteter för breddad rekrytering:

Statistik och analys av studentpopulationen

Karlstads universitet genomför regelbundna uppföljningar och analyser av studentpopulationen, både på central nivå och på fakultetsnivå. Genom dessa uppföljningar får universitetet en överblick och information om behov som kan ligga till grund för insatser inom ramen för breddad rekrytering.

8.3 Samverkan och nätverk

För att arbetet med breddad rekrytering till universitetet ska bli framgångsrikt och för att skapa bestående förändring inom området krävs samverkan med fler aktörer, både lokalt och regionalt samarbete med exempelvis skolhuvudmän, kommuner och region.

Näktergalen

Karlstads universitet driver, tillsammans med Karlstads kommun, projektet Näktergalen. Via Näktergalen kopplas studenter ihop med elever från tre olika skolor inom kommunen. Skolorna har valts ut bland annat mot bakgrund av att övergången, från dessa skolor, till gymnasiet har varit under genomsnittet i kommunen. Studenterna fungerar som mentor för elever och de träffas för olika aktiviteter tillsammans ungefär var tredje vecka under ett läsår. Näktergalen Karlstad startade hösten 2016. Hittills har 191 studenter och 576 elever deltagit.

Partnerskap med projektet Arbetsmarknadskunskap

Syftet med projektet Arbetsmarknadskunskap, som drivs av Handelskammaren Värmland, är att synliggöra och sprida kunskap om olika arbetsmöjligheter och vägleda värmländska ungdomar i deras framtida yrkesval. Varje år träffar projektet i snitt ca 450 skolklasser och 8000–9000 elever när de turnerar runt på värmländska högstadie- och gymnasieskolor. I och med ett partnerskap med Arbetsmarknadskunskap kan universitetet på ett effektivt sätt, via projektets upparbetade kontakter och innehåll, komma i kontakt med en stor andel av Värmlands högstadie- och gymnasieelever.

SYV-nätverk och lärarnätverk

Karlstads universitets samarbetar med både grund- och gymnasieskolor i Värmland för att öka kännedom om och inspirera till högre utbildning.

Studievägledare är viktiga samarbetspartners för att sprida information om universitetet. Samarbete sker i det så kallad SYV-nätverket som får regelbundna nyhetsbrev med information från Karlstads universitet samt bjuds in en gång per år till universitetet.

Include-nätverket

Karlstads universitet är med i Include, det nationella nätverket för breddad rekrytering och mångfald. I nätverket ingår 18 universitet/högskolor och Sveriges Förenade Studentkårer, SFS. Include är ett forum för erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling inom breddad rekrytering och mångfald i högre utbildning och ska uppmärksamma alla steg under studentens väg genom högskolan. Förutom att vara en nationell resurs för dem som arbetar med frågor kring breddad rekrytering i Sverige har Include också ett internationellt perspektiv, vilket bland annat kommer till uttryck i samarbete med den brittiska motsvarigheten, Face.

Otraditionella studieval

I avsnitt "5.1 Könsfördelning på Karlstads universitet" konstateras det att en del av universitetets program har en mycket ojämn könsfördelning bland programnybörjarna. Liksom universitet och högre utbildning generellt har vi fler kvinnor än män på våra utbildningar. Inom lärar-, vård- och omsorgsprogrammen är kvinnor helt dominerande medan ingenjörs- och IT-utbildningarna (särskilt dataingenjör) attraherar fler män.

Universitetet ska aktivt arbeta för att inspirera och stötta studenter till att göra "otraditionella" studieval. När det gäller måluppfyllelse för detta arbete kan det konstateras att den sneda könsfördelningen på utbildningen speglar normer och strukturer i samhället och hur arbetsmarknaden ser ut. Universitetets möjligheter att påverka dessa mönster får därför ses i ett längre perspektiv.

Teknikerjakten

Projektet Teknikerjakten vid Karlstads universitet har som huvudsyfte att stimulera ungas intresse för naturvetenskap och teknik i Värmland. Målet är att fler unga ska söka naturvetenskapliga och tekniska utbildningar på såväl gymnasie- som högskolenivå, och då främst till utbildningar på Karlstads universitet.

Eftersom samtliga delprojekt och aktiviteter inom Teknikerjakten riktar sig till hela regionen innebär det att vi genom projektet även bidrar med insatser till breddad rekrytering. Särskilt fokus har vi dock i ett av delprojekten "Plugga vidare" vilket innebär specialdesignade aktiviteter

för ungdomar från orter i länet med låg övergångsfrekvens till högre utbildning, till exempel från Grums, Eda, Munkfors, Årjäng och Storfors.

8.4 Information och kommunikation

En viktig aspekt av breddad rekrytering är tydlighet och tillgänglighet till rätt och relevant information vad gäller kurser, ansökningsprocesser, studievägledning. Målen för arbetet med breddad rekrytering ska även genomsyra universitetets generella marknadsföring, PR-arbete och opinionsbildning samt syfta till att öka kännedomen om universitetet och inspirera fler ungdomar att satsa på högre utbildning.

Universitetets marknadsföring ska visa en stor variation och bredd och lyfta förebilder som inte står för stereotypa utbildnings- och yrkesval. Detta kan göras med hjälp av till exempel studentambassadörer och alumner. Vi ska också presentera en stor bredd av studenter och personal i vårt informationsmaterial så att sökande från olika sociala och etniska grupper känner sig välkomna.

Lärosätet arbetar medvetet med ett inkluderande synsätt i sin kommunikation. Det gäller exempelvis bildval och vilka studenter och alumner som intervjuas, för att visa förebilder ur ett mångfaldsperspektiv. Materialet är kopplat till programsidor med filmer och intervjuer samt i rekryteringskampanjer. Det är viktigt att barn och unga får möjligheter att både se och träffa förebilder och få erfarenheter från olika områden, för att se vilka valmöjligheter som finns. Genom aktiviteter som till exempel Barnens universitet och ForskarFredag kan barn och unga ta del av och prova på olika kunskapsfält samt träffa forskare som är kvinnor och män med olika bakgrund och erfarenheter.

Webb kau.se och kau.se/student

Det pågår ett löpande förbättringsarbete av Karlstads universitets webbsida, kau.se, vad gäller tillgänglighet och tydlighet. För att utvärdera detta arbete används verktyget Siteimprove.

Universitetet har samlat all information som är riktad till nya studenter under sidan kau.se/student. Inför terminsstarter publiceras checklistor och aktivitetsinformation för nya studenter som syftar till att underlätta studiestarten och skapa trygghet särskilt för studenter från studieovana miljöer. Denna information utvärderas och utvecklas kontinuerligt.

Personliga möten, mässor och skolbesök

Karlstads universitet genomför skolbesök runtom i Värmland och närliggande län, medverkar på utbildningsmässor runtom i Sverige samt bjuder även in skolor och elever på såväl studiebesök som den egna utbildningsmässan Kaudagarna. Universitetet har även kontakt med till exempel Arbetsförmedlingen och olika vuxenutbildningar för att kunna erbjuda deras deltagare besök på

universitetet och information om högre studier. Detta arbete innebär en ökad möjlighet att träffa människor som kanske annars inte skulle ha kontaktat universitetet.

Studentambassadörer

Studentambassadörer från olika bakgrunder spelar en central roll i breddad rekrytering genom att de är förebilder som informerar om universitetets utbud och möjligheter på gymnasieskolor och utbildningsmässor. Deras arbete hjälper till att bryta ner barriärer genom att visa på att högre utbildning är tillgänglig för en bredare och mer varierad grupp av studenter. Detta kan göra det lättare för underrepresenterade grupper att se att högre utbildning är en realistisk och genomförbar möjlighet. Studentambassadörernas engagemang och insatser bidrar till att skapa en mer inkluderande, inspirerande, stödjande och engagerande miljö.

Sociala medier

Sociala medier är ett snabbt sätt att få fram budskap och framför allt skapa en dialog gentemot våra målgrupper. Karlstads universitet finns på LinkedIn, Facebook, Instagram och Youtube. Vi arbetar aktivt för att prata med och försöka engagera våra målgrupper i dessa kanaler och även nå personer från studieovana miljöer. Vi arbetar också med studentambassadörer för bland annat Instagram för att skapa trygghet inför högre studier för studenter från studieovana miljöer.

Nyhetsbrev

För att ge alla nya studenter, oavsett om man kommer från en studievan miljö eller ej, extra stöd och trygghet skickar vi det e-postbaserade nyhetsbrevet Information från Karlstads universitet. Under ansöknings- och antagningstider guidas den sökande genom antagningsprocessen, till exempel via en checklista, och har bland annat möjlighet att i god tid planera och få stöd inför sin studiestart.

Välkommandet

Vid terminsstarterna på hösten och våren arrangeras Välkommandet som består av flera olika aktiviteter för universitetets nya programstudenter. Syftet är att ge de nya studenterna en varm och inspirerande första tid. De får också en snabb och enkel uppstart kring praktiska frågor och annat som rör studentlivet. Välkommandet sker i samarbete med Karlstad Studenkår.

ForskarFredag

Karlstads universitet deltar i nationella ForskarFredag; en del i EU:s initiativ Researcher's night. ForskarFredag är en händelserik dag där skolelever får en inblick i de olika forskningsmiljöer som finns på universitetet. Exempel på miljöer och forskning som visas upp är översvämningsspel, krisövningar, fiskforskning och rymdforskning. Evenemanget syftar även till att visa forskarrollen som ett spännande och intressant yrkesval.

Intern information och spridning av "best practice"

Intern kännedom om universitetets arbete med breddad rekrytering är viktigt, både för att möjliggöra feedback, diskussioner och utveckling av aktiviteterna. Kännedom skapas internt i organisationen via till exempel artiklar på universitetets intranät samt via uppföljning och återslagrapportering till Utbildningsstrategiska gruppen och Studentrekryteringsgruppen.

9. Avslutning

Alla medarbetare och studenter på universitet och högskolor är förebilder och vårt uppdrag är att sprida information om nyttan och glädjen av att satsa på högre studier, oavsett om vi deltar i den offentliga debatten eller verkar i vårt sociala nätverk bland släkt och vänner.

Arbetet med breddad rekrytering är således en angelägenhet som involverar alla på universitetet.

BILAGA: Aktiviteter i handlingsplan för breddad rekrytering 2025–2028

Följande bilaga är ett levande dokument och aktiviteter och dess måluppfyllelser kommer att ses över årligen. Arbetet utifrån denna handlingsplan ska även ta i beaktande de händelser i omvärlden som kan komma att påverka förutsättningarna för arbetet med breddad rekrytering.

8.1 Ett tillgängligt universitet – utbildningar och vägar in

Collegeåret

Aktivitet:	Collegeåret
Tid för genomförande:	Löpande
Ansvarig:	Kursansvarig
Målgrupp:	Gymnasiestudenter/yrkesverksamma som behöver läsa in behörighet för högre studier och vill prova på högre studier.
Målsättning:	Tidigare mål: 20 förstahandssökande.
Uppföljning:	Årligen i samband med ansökning- och antagning till hösttermin.

Naturvetenskapligt basår och naturvetenskaplig bastermin

Aktivitet:	Naturvetenskapligt basår och naturvetenskaplig bastermin
Tid för genomförande:	Pågående, tillsvidare
Ansvarig:	Programledare
Målgrupp:	Personer som vill studera teknik och naturvetenskap och som saknar behörigheten.
Målsättning:	Förutom att studenten kan få behörighet till ett antal naturvetenskapliga eller tekniska program på Karlstads universitet har de också möjlighet att söka en garanterad plats på en av dessa utbildningar.
Uppföljning:	Årligen i samband med ansökning- och antagning till hösttermin.

Distansutbildning och lärcentra

Aktivitet:	Distansutbildning och lärcentra
Tid för genomförande:	Löpande
Ansvarig:	Fakulteterna och LUN
Målgrupp:	Samtliga kategorier
Målsättning:	Bidra till att studentpopulationen i utbildningarna bättre speglar

Uppföljning:	regionens och Sveriges population. Statistisk jämförande analys.
---------------------	---

VAL-projektet, validering av kompetens

Aktivitet:	VAL-projektet
Tid för genomförande:	Förlängt till år 2030 med sista ansökning inför ht 2026. Lärarytbildningens kansli/projektledare VAL
Ansvarig:	Personer som arbetar som förskollärare/lärare men saknar examen och har som mest 120 hp kvar.
Målgrupp:	Öka antalet behöriga lärare i skolan genom att nå en studentpopulation som annars inte hade haft möjlighet att läsa, där de kategorier som handlingsplanen anger utgör en viktig grupp.
Målsättning:	
Uppföljning:	Årlig uppföljning i årsredovisningen.

Forskarutbildning

Aktivitet:	Breddad rekrytering till forskarutbildningen inom ramen för HRS4R
Tid för genomförande:	
Ansvarig:	HR-strateg och forskningsrådgivare (vid handlingsplanens genomförande är det Helena Strandberg och Eamon McCallion).
Målgrupp:	Potentiella doktorander
Målsättning:	Arbetet är knutet till universitetets arbete inom HRS4R och syftar till att skapa förutsättning för jämställdhetsintegrering, att ge goda villkor för forskare genom till exempel fortbildning av doktorandhandledare samt genom styrdokument för doktoranders arbete. ⁹ Projektet ForskarFredag bidrar också till breddad rekrytering till forskarutbildningen. Se aktivitet ForskarFredag under avsnitt 8.4
Uppföljning:	Utvärdering av arbetet genomförs löpande inom ramen för HRS4R I universitetets årsredovisning görs en uppföljning av könsfördelning bland doktorander.

⁹ <https://www.kau.se/jobba-hos-oss/karlstads-universitet-som-arbetsgivare/human-resources-strategi-forskare-hrs4r>

Uppdragsutbildning

Aktivitet:	Uppdragsutbildning
Tid för genomförande:	Löpande
Ansvarig:	Institutionerna (bedriver uppdragsutbildningarna), Karlstads universitets uppdrags AB (förmedlar uppdragsutbildningarna).
Målgrupp:	Yrkesverksamma och företag, myndigheter, organisationer.
Målsättning:	Utveckla kompetens hos såväl arbetstagare som arbetsgivare för att möta behov samt för att främja kontinuerligt lärande och utveckling.
Uppföljning:	Kursutvärderingar och uppföljningar med uppdragsgivare enligt Treffekt®

8.2 Övergripande satsningar inom ramen för breddad rekrytering

Statistik och analys av studentpopulationen

Aktivitet:	Implementera systematiskt arbete med Bak- och framgrund
Tid för genomförande:	2025, och sedan årligen.
Ansvarig:	Avdelningen för ekonomi och planering
Målsättning:	Använda statistiksystemet Bak- och framgrund som ett komplement till lärosätets egna statistik, och möjliggöra uppföljning av faktorer såsom akademisk bakgrund, geografisk bakgrund. I denna aktivitet ingår att under perioden beakta och implementera relevanta delar av UHR:s vägledningsmaterial för att mäta breddad rekrytering.
Uppföljning:	Sker årligen.

Aktivitet:	Statistik och analys av studentpopulationen (per fakultet)
Tid för genomförande:	Löpande, 1 gång per år.
Ansvarig:	Avdelningen för ekonomi och planering Fakulteten för hälsa, natur och teknikvetenskaper Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap Läraryrkesnämnden
Målsättning:	Statistik från Bak- och framgrund (för variablerna; kön, geografisk, social samt utländsk bakgrund) ska ge underlag för att utreda behov av aktiviteter inom ramen för breddad rekrytering.
Uppföljning:	Sker årligen.

8.3 Samverkan och nätverk

Näktergalen

Aktivitet:	Näktergalen
Tid för genomförande:	Projektperiod läsåret 2024/2025 t.o.m. 2025/2026.
Ansvarig:	Projektledare Näktergalen, Avdelningen för utbildningsstöd, enheten för studentstöd
Målgrupp:	Elever på Fredricelundsskolan, Frödingskolan och Vålbergsskolan.
Målsättning:	<i>Kvantitativ:</i> 40 mentorer och minst 120 elever, totalt under projektperioden. <i>Kvalitativ:</i> Att deltagande barn ska klara sig bättre i och utanför skolan och i högre utsträckning söka till universitetsstudier. Att mentorerna genom sitt mentorskap långsiktigt ska motverka snedrekrytering till högre studier, och därigenom bidra till en utjämning av sociala och utbildningsmässiga skillnader.
Uppföljning:	Maj-juni 2026

Aktivitet:	Utredning utökning Näktergalen
Tid för genomförande:	Läsåret 2024/2025
Ansvarig:	Projektledare Näktergalen, Avdelningen för utbildningsstöd, enheten för studentstöd
Målsättning:	Utreda utökad verksamhet där studiestöd och läxhjälp erbjuds inom projektet Näktergalen.
Uppföljning:	Under 2025.

Partnerskap med projektet Arbetsmarknadskunskap

Aktivitet:	Partnerskap med Arbetsmarknadskunskap
Tid för genomförande:	Projektet löper mellan 2025–2027
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen, Team marknad och evenemang
Målgrupp:	Högstadi- och gymnasieelever i Värmland
Målsättning:	Att sprida utbildningsinformation kopplat till framtidens arbetsmarknad i Värmland. Att nå elever i Värmland från en studieovan miljö.
Uppföljning:	Vid projektavslut 2027.

SYV-nätverk och lärarnätverk

Aktivitet:	SYV-nätverket
Tid för genomförande:	Löpande kontakt med nätverket under läsåret, samt årlig nätverksträff på universitetet.
Ansvarig:	Avdelningen för utbildningsstöd, enheten för studentstöd
Målgrupp:	Studievägledare på Komvux, högstadie-, gymnasie- och folkhögskolor.
Målsättning:	Att via studievägledare sprida information om och inspirera till högre studier samt vilka arbetsmöjligheter som ges därefter. Fokus ligger på utbildning och forskning vid Karlstads universitet.
Uppföljning:	Uppföljning görs varje år i samband med nätverksträffen.

Aktivitet:	Utveckla lärarnätverken mellan högstadie- gymnasie- och universitetslärare
Tid för genomförande:	Löpande
Ansvarig:	Fakulteten för hälsa, natur och teknikvetenskaper. Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap. Läraryrknämnden
Målgrupp:	Lärare på högstadie- och gymnasieskolor
Målsättning:	Ökad kontakt och kunskapsutbyte mellan universitetet och lärare på högstadie- och gymnasieskolor skapar förutsättningar för att sprida information om och engagemang för högre studier.
Uppföljning:	Årligen

Include-nätverket

Aktivitet:	Medlemskap i Include
Tid för genomförande:	Löpande
Ansvarig:	Avdelningen för utbildningsstöd, enheten för studentstöd
Målgrupp:	Medarbetare vid Kau
Målsättning:	Att ta del av nationell och internationell forskning och studier kring inkludering och breddat deltagande.
Uppföljning:	Medlemskapet utvärderas årligen

Otraditionella studieval

Aktivitet:	En inkluderande bild av förskolläraryrket och grundläraryrket
Tid för genomförande:	<i>Löpande</i>
Ansvarig:	LUN, kommunikationsavdelningen
Målgrupp:	Män som är intresserade av högre studier.
Målsättning:	<i>Öka andelen manliga sökande till Förskolläraryrket och Grundläraryrket inriktning f 1-3 och 4-6.</i>
Uppföljning:	<i>Analys av könsfördelning bland förstahandssökande</i>

Teknikerjakten

Aktivitet:	"Plugga vidare", en del av Teknikerjakten
Tid för genomförande:	Några veckor varje termin. Kunskapsveckor med olika teman.
Ansvarig:	Projektledare Teknikerjakten, Susanne Walan, Fakulteten för hälsa, natur och teknikvetenskaper
Målgrupp:	Högstadielärover från skolor, främst från kommuner med låg övergång till högre studier
Målsättning:	Målet är att fler ungdomar ska intressera sig för teknik och naturvetenskap och söka till gymnasieskolans naturvetenskapliga eller tekniska program och på sikt även till högre utbildning. Projektet finansieras av Ljungbergsfonden och har varit igång sedan 2004.
Uppföljning:	Årlig uppföljning och rapportering genomförs. Information om Teknikerjaktens resultat: https://www.kau.se/teknikerjakten/om-teknikerjakten/resultat

8.4 Information och kommunikation

Webb kau.se och kau.se/student

Aktivitet:	Översikt och bearbetning av sidan kau.se/student
Tid för genomförande:	2025
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen, Team marknad och evenemang
Målgrupp:	Nya studenter och befintliga studenter
Målsättning:	Att förtydliga och förenkla för studenter och blivande studenter att hitta relevant information.
Uppföljning:	Kvartal 4, 2025

Aktivitet:	Löpande utvecklingsarbete kau.se
Tid för genomförande:	Pågående
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen, Team webb
Målgrupp:	Presumptiva och befintliga studenter
Målsättning:	Att förtydliga och förenkla för webbsidans besökare att hitta relevant information på till exempel utbildningssidor och sökfunktion som gäller utbildning.
Uppföljning:	Genomförs via mätning av användarupplevelse via till exempel startenkät för nya studenter vid utbildningsstart. En kvantitativ enkätundersökning på webbplatsen är planerad under 2025.

Personliga möten, mässor och skolbesök

Aktivitet:	Riktade insatser: kommuner med låg övergångsfrekvens.
Tid för genomförande:	Löpande under läsåren
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen
Målgrupp:	Elever från värmländska kommuner, som har låg övergångsfrekvens till högre studier, bjuds in till universitetet för studiebesök. Alternativt att universitetet besöker skolor i dessa kommuner.
Målsättning:	Att årligen ta emot, eller besöka, minst tre värmländska kommuner vars elever har låg övergångsfrekvens till högre studier.
Uppföljning:	Utvärdering årligen av genomförda kontakter och besök.

Aktivitet:	Kaudagarna utbildningsmäss
Tid för genomförande:	Mars 2025, Mars 2026, Mars 2027, Mars 2028
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen, Team marknad och evenemang
Målgrupp:	Samtliga gymnasieelever i Värmlands län
Målsättning:	Kvantitativ: Att 50 % av värmländska gymnasieelever i åk 3 ska besöka arrangemanget. Kvalitativ: Att inspirera gymnasieelever på både teoretiska och praktiska gymnasieprogram till högre studier.
Uppföljning:	Via utvärderingen från besökande skolor, samt analys av besöksstatistik efter genomfört arrangemang.

Studentambassadörer

Aktivitet:	Studentambassadörer
Tid för genomförande:	Löpande arbete, men nyrekrytering av studentambassadörer sker varje hösttermin
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen, Team marknad och evenemang
Målgrupp:	Potentiella och befintliga studenter
Målsättning:	Inspirera till högre studier och göra det lättare för underrepresenterade grupper att se att högre utbildning som genomförbar möjlighet.
Uppföljning:	Löpande, i slutet av varje läsår.

Nyhetsbrev

Aktivitet:	Nyhetsbrev
Tid för genomförande:	April-augusti
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen, Team marknad och evenemang
Målgrupp:	Alla blivande studenter
Målsättning:	Skapa tydlighet och trygghet i ansöknings- och antagningsprocessen
Uppföljning:	Löpande efter varje ansöknings- och antagningsprocess

Välkommandet

Aktivitet:	Välkommandet
Tid för genomförande:	Vid höst- och vårterminsstart
Ansvarig:	Projektledare för studentrekrytering leder arbetsgruppen för Välkommandet, vilken består av representanter från kommunikationsavdelningens Team marknad och evenemang, avdelningen för utbildningsstöd samt Karlstad studentkår.
Målgrupp:	Nya studenter på Karlstads universitet
Målsättning:	Ge nya studenter en bra, hjälpsam och välkomnande start på studentlivet
Uppföljning:	Efter varje genom välkomnande utvärderas aktiviteter i syfte att förbättra och förtydliga inför kommande terminsstart.

ForskarFredag

Aktivitet:	ForskarFredag på Karlstads universitet
Tid för genomförande:	September 2025 samt planer för arrangemang nästkommande år.
Ansvarig:	Kommunikationsavdelningen
Målgrupp:	Mellanstadie-, högstadie- och förstaårselever på gymnasiet i Värmland.
Målsättning:	ForskarFredag vill utmana stereotypa föreställningar om forskare och vill inspirera till högre utbildning och en forskarkarriär.
Uppföljning:	Genomförs via enkäter efter genomfört arrangemang.

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign